

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 176/04

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. mája 2004 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. T. K., bytom Š., zastúpeného advokátom JUDr. V. P., B., ktorou namietal porušenie základného práva podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky podaním mimoriadneho dovolania Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky pod č. k. VI/1 Pz 489/03-30 z 24. septembra 2003 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. februára 2004 sp. zn. M Cdo 29/03, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť MUDr. T. K. proti Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky **o d m i e t a** pre oneskorenosť.

2. Sťažnosť MUDr. T. K. proti Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. apríla 2004 doručená sťažnosť MUDr. T. K., bytom Š. (ďalej len „sťažovateľ“), podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), v ktorej namietal porušenie základných práv podľa čl. 19 ods. 2 ústavy podaním mimoriadneho dovolania Generálnou prokuratúrou

Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) pod č. k. VI/1 Pz 489/03-30 z 24. septembra 2003 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 25. februára 2004 sp. zn. M Cdo 29/03.

K porušeniu označeného základného práva malo dôjsť tým, že generálna prokuratúra podala mimoriadne dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 Co 192/02 z 31. mája 2002, ktorým bolo odmietnuté odvolanie manželky sťažovateľa proti rozsudku Okresného súdu v Šali z 1. októbra 2001 sp. zn. 4 C 194/00, ktorým bolo rozvedené manželstvo sťažovateľa a bola schválená dohoda o úprave pomerov rodičov k maloletým deťom na dobu po rozvode, najvyšší súd na základe tohto mimoriadneho opravného prostriedku zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie z dôvodu uvedeného v § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, t. j. že manželke sťažovateľa bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože podľa zistení najvyššieho súdu sa manželka sťažovateľa nevzdala práva na podanie odvolania.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti rozhodol takto:

„1. Základné právo MUDr. T. K. na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, č. k. M Cdo 29/03, zo dňa 25. 02. 2004 a zásahom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v podobe podaného mimoriadneho dovolania č. VI/1 Pz 489/03-30, zo dňa 24. 09. 2003 bolo porušené.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, č. k. M Cdo 29/03, zo dňa 25. 02. 2004 sa zrušuje.

3. MUDr. T. K. sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 400.000,- Sk (slovom štyristotísíc slovenských korún), ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. MUDr. T. K. sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 100.000,- Sk (slovom stotisíc slovenských korún), ktoré je Generálna prokuratúra Slovenskej republiky povinná vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný zaplatiť MUDr. T. K. trovy právneho zástupenia v sume 8.790,- Sk za jeden úkon právnej služby (v celkovej výške vyčíslenej podľa počtu úkonov právnej služby) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. V. P. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky je povinná zaplatiť MUDr. T. K. trovy právneho zastúpenia v sume 3.790,- Sk za jeden úkon právnej služby (v celkovej výške vyčíslenej podľa počtu úkonov právnej služby) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. V. P. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. “

1. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Zákonným predpokladom na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote stanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia

o inom zásahu. Pri opatrení alebo inom zásahu, ktorým sú aj zbytočné prieskumy v konaní pred všeobecnými súdmi, sa lehota počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Podanie sťažnosti po uplynutí tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podanie mimoriadneho dovolania generálnou prokuratúrou, ktoré možno považovať za iný zásah podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, bolo sťažovateľovi oznámené tak, že 9. októbra 2003 sťažovateľ odpovedal na obsah mimoriadneho opravného prostriedku podaním adresovaným najvyššiemu súdu (sťažnosť proti generálnej prokuratúre). Sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 16. apríla 2004, čo je zjavne po lehote stanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Preto ústavný súd odmietol sťažnosť proti generálnej prokuratúre ako podanú oneskorene, pričom pripomína, že účinky mimoriadneho dovolania boli zavŕšené rozhodnutím najvyššieho súdu v tomto mimoriadnom opravnom postupe (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. Sťažovateľ tvrdí, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu bolo porušené jeho základné právo na súkromný a rodinný život chránené čl. 19 ods. 2 ústavy. Skutkovo vymedzil toto porušenie v podstate tak, že po právoplatnosti rozsudku o rozvoде manželstva uzavrel ďalšie manželstvo, ktoré je týmto rozsudkom narušené a narušené sú aj jeho ostatné súkromné a rodinné vzťahy.

Ústavný súd môže sťažnosť odmietnuť aj vtedy, ak dôjde k záveru o zjavnej neopodstatnenosti, ktorou sa zásadne rozumie nedostatok príčinnej súvislosti medzi základným právom, ktorého porušenie sa namieta, a napadnutým rozhodnutím spravidla orgánu verejnej moci, ktorým je aj najvyšší súd. Tento nedostatok príčinnej súvislosti môže vyplynúť z toho, že také rozhodnutie nie je spôsobilé zasiahnuť do základného práva, ktoré sa namieta, pretože jeho obsah sleduje iný účel, než je ochrana uvedeného základného práva.

Z napadnutého rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že jeho účelom bola ochrana iného základného práva, ktorým bolo základné právo manželky sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktoré bolo porušené odmietnutím odvolania bez splnenia zákonom predpísaných predpokladov. Z obsahu napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že k zrušeniu uznesenia odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania došlo z dôvodu odňatia možnosti konať pred súdom, ktoré je pevnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Na tomto mieste ústavný súd uvádza, že je oprávnený posúdiť neústavnosť konania, resp. rozhodovania všeobecných súdov, t. j. či v konaní pred nimi nedošlo k porušeniu procesnoprávných princípov konania (čl. 46 až 50 ústavy). Táto právomoc ústavného súdu však nie je spojená so vznikom oprávnenia a povinnosti hodnotiť právne názory všeobecných súdov, ku ktorým tieto dospeli na základe výkladu a uplatňovania zákonov vrátane uplatňovania predpokladov prípustnosti odvolania v konaní pred odvolacím súdom.

Najvyšší súd poskytnutím ochrany základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v žiadnom prípade nemôže porušiť základné právo hmotného obsahu, ku ktorým patrí aj základné právo podľa čl. 19 ods. 2 ústavy. Ak by v rozpore s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa citovaného článku ústavy nezohľadnil obsah mimoriadneho dovolania, skutkový a právny stav konania v postupe odvolacieho súdu, vznikla by otázka neústavnosti jeho postupu (čl. 1 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy). Riešenie takejto otázky podľa názoru ústavného súdu však nemožno podradiť tomu, že sťažovateľ uzavrel, hoci dobromyseľne vychádzajúc z právoplatnosti rozsudku okresného súdu o rozvode jeho prvého manželstva, ďalšie manželstvo.

Preto ústavný súd je toho názoru, že ani po prijatí sťažnosti proti najvyššiemu súdu by nevznikla žiadna reálna možnosť konštatovať porušenie základného práva zaručeného čl. 19 ods. 2 ústavy. Preto sťažnosť aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína aj to, že vec sťažovateľa nebola napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu skončená s definitívnou platnosťou. Najvyšší súd zrušil uznesenie odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania, avšak vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, aby odvolanie manželky sťažovateľa prejednal a rozhodol o ňom v súlade s normami Občianskeho súdneho poriadku (§ 201 a nasl.). Ústavný súd nemieni špekulovať o výsledku tohto odvolacieho konania, a preto len poukazuje na to, že odvolací súd môže rozhodnúť aj tak, že podľa § 219 Občianskeho súdneho poriadku potvrdí napadnutý rozsudok okresného súdu o rozvoze manželstva sťažovateľa a jeho manželky. Rovnako ústavný súd poukazuje na to, že manželka sťažovateľa takisto mohla tvrdiť, že odmietnutím odvolania, ktoré sa napokon ukázalo ako rozhodnutie v rozpore so skutkovým stavom a predpokladmi prípustnosti riadneho opravného prostriedku, bolo zasiahnuté do jej základného práva na súkromný a rodinný život.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia je podmienené vyslovením porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd sa touto časťou sťažnosti, ktorou sa sťažovateľ domáhal jeho priznania, nezaoberal. Z toho istého dôvodu sa ústavný súd nezaoberal ani návrhom na odloženie vykonateľnosti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu.